

vedtoges med 86 stemmer mod 56.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden af *Glistrup* (FP) (se foran).

Forslag om motiveret dagsorden af *Voigt* (FP) (se foran).

Forslag om motiveret dagsorden af *Freddy Madsen* (DKP) (se foran).

Forslag om motiveret dagsorden af *Ib Christensen* (DR) (se foran).

Forslag om motiveret dagsorden af *Jørgen Junior* (FP) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om udarbejdelse af en tiårsplan for økonomisk genrejsning [af Honoré (KrF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 96. Fremsat 27/2 79).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Økonomiministeren (Anders Andersen):

I det foreliggende forslag til folketingsbeslutning opfordres regeringen til at udarbejde en plan, der angiver, hvorledes Danmark over en periode på 10 år kan afvikle betalingsbalanceunderskuddet og genoprette beskæftigelsen.

Jeg vil gerne til indledning slå fast, at de mål, der ligger til grund for forslaget, i høj grad stemmer overens med de hensyn, der ligger bag regeringens økonomiske politik. Der kan ikke være tvivl om, at nedbringelse af betalingsbalanceunderskuddet sammen med en reduktion af arbejdsløsheden er blandt de højest prioriterede mål for regeringens økonomiske politik.

Det er dog klart, at en sådan enighed om fundamentale økonomiske politiske mål ikke er ensbetydende med, at der er samme grad af enighed om de midler, der kan og bør tages i anvendelse for at søge at opfylde målene.

Kristeligt folkeparti har senest i september 1977 præsenteret nogle såkaldte økoplaner, hvis hovedbestanddel var en indkomstpolitisk 17 punkts plan. Selv om regeringen principielt er enig i, at indkomstpolitikken må spille en væsentlig rolle i løsningen af Danmarks økonomiske problemer, vil jeg dog på den anden side fremhæve, at jeg vil sætte et stort spørgsmålstegn ved det virkelighedsnære i den styrke og hurtighed, hvormed omstillingsprocessen i økoplanerne tænkes at kunne foregå.

Præsentationen af økoplanerne indeholder efter min opfattelse heller ingen sandsynliggørelse af eller blot antydning af forklaring på, hvordan de opstillede ønskemål for betalingsbalanceudviklingen og beskæftigelsen opnås som følge af planens gennemførelse.

Endvidere forudsætter kristeligt folkepartis indkomstpolitiske 17 punkts plan en gennemgribende omorganisering af arbejdsmarkedets institutioner, som det må være vanskeligt at se det realistiske eller måske det ønskelige i.

I bemærkningerne til kristeligt folkepartis forslag til folketingsbeslutning anføres, at regeringen bør udarbejde en langsigtet plan, som er alternativ til partiets egen økoplan.

Det fremgår af, hvad jeg sagde før, at selv om der formodentlig er ret bred enighed om mere grundlæggende mål for den økonomiske politik, kan der være ganske store forskelle med hensyn til de midler, man mener der kan og bør bringes i anvendelse til opnåelse af disse mål.

Herudover har jeg nogle bemærkninger til selve tanken om, at regeringen skulle udarbejde en officiel plan for den fremtidige udvikling i bestemte samfundsøkonomiske størrelser. Regeringen er enig med kristeligt folkeparti i, at det er nyttigt med langsigtede overvejelser; på nogle områder er det endog nødvendigt. Det gælder f.eks., når det drejer sig om at tilrettelægge det offentlige udgiftspolitik, dels fordi udgifterne kun med stor vanskelighed kan ændres på helt kort sigt, dels fordi de politiske beslutninger ofte stiller udgiftskrav langt frem i tiden. Som eksempel kan nævnes, at udgifter til bygningen af et sygehus efterfølges af store årlige udgifter.

Regeringen finder imidlertid ikke, at der bør udarbejdes en egentlig plan for den økonomiske udvikling på lang sigt. En af grun-

[Økonomiministeren]

dene til, at regeringen ser med skepsis på det gavnlige i opstillingen af sådanne såkaldte planer, er, at det under alle omstændigheder ville være underkastet store og væsentlige usikkerhedsmomenter med hensyn til den fremtidige udvikling i en lang række størrelser, som man ikke har nogen direkte indflydelse på. Denne usikkerhed vil blive større, jo længere tidsperspektiv der anlægges. Man behøver her som eksempel blot at nævne usikkerheden omkring den fremtidige udvikling i de udenrigsøkonomiske vilkår. Usikkerhedsproblemet spiller størst rolle, når man som i det foreliggende forslag til folketingsbeslutning opstiller mål for flere samfundsøkonomiske størrelser på én gang. Dette skyldes bl.a., at der i nogle tilfælde er en vis konflikt mellem opfyldelsen af de forskellige mål.

Det er ganske vist rigtigt, at man kan tage højde for en del af usikkerheden ved at anvende alternative sæt af forudsætninger, men det er dog min opfattelse, at en nogenlunde dækning af spektret af fremtidige muligheder ville indebære udarbejdelsen af så mange forskellige såkaldte planer, at man ville skabe større forvirring end klarhed.

Disse forhold understreger den forskel, der er imellem at udarbejde langsigtede planer for det samfundsøkonomiske forløb og at lave kortsigtede prognoser for den nærmeste tids økonomiske udvikling. Ved udarbejdelsen af kortsigtede prognoser vil man ofte kunne have et ganske godt indtryk af den øjeblikkelige udviklingstendens for de størrelser, som på længere sigt er underkastet så stor usikkerhed.

Jeg vil her gerne henvise til den fremgangsmåde, der er anvendt i kapitel 4 i »Balanceproblemer i den danske økonomi«, altså i den senest udkomne Økonomisk Oversigt. I dette kapitel har man fremfor at opstille en langsigtet prognose endstige en egentlig plan holdt sig til at give en problembeskrivelse for de kommende års økonomiske udvikling. Det fremgår heraf, at indkomspolitikken må forudsættes at spille en væsentlig rolle for løsningerne af de mere langsigtede økonomiske problemer, uden at det er fundet formålstjenligt at sætte ret mange tal på i betragtningerne.

Regeringen kan altså ikke støtte de tanker, som ligger til grund for kristeligt folkepartis plan.

Robert Pedersen (S):

Det er skæbnens uransagelige ironi, at det mest planøkonomiske forslag, som dette ting har set i flere år, kommer fra kristeligt folkeparti. Derfor kunne man måske forvente hos forslagsstillerne, at vi som socialdemokrater var velvilligt indstillet over for de tanker, der ligger bag forslaget.

Når vi i gruppen imidlertid må tage meget stærk afstand og være meget reserverede over for det af hr. Honoré fremsatte forslag, hænger det lidt sammen med, at hvis vi vender blikket tilbage og tænker os, at vi for 10 år siden havde forsøgt at opstille hovedlinjer for fremtidens økonomi, ville vi have baseret hele vores analyse på en højkonjunktur, der senere vendte sig til en lavkonjunktur, uden at vi havde vidst det. I vores forslag havde vi måttet indarbejde råvarepriser, der har svinget ganske fantastisk, ikke mindst på olieprodukter. Vi havde også måttet basere kurserne mellem valutaerne på størrelser, som også har ændret sig meget stærkt. Forslagsstillerne må vide, at for et land, der eksporterer over en tredjedel af det, det producerer, og samtidig importerer for mere end den tredjedel, de eksporterer, må udlandsfaktoren indgå med megen styrke og realisme. Derfor er vi meget betænkelige ved hr. Honorés forslag og vil ikke støtte det, men vi vil med meget stor sympati og megen aktivitet være med til i udvalget at diskutere, hvordan vi kan lægge den bedste linje, således at det hjælper på det, der er akilleshælen i dansk økonomi: udlandsgælden og arbejdsløsheden. Til det formål kan hr. Honoré finde os som en meget samarbejdsvillig partner. Men de forslag, som han selv har udarbejdet, må han finde sig i ikke at få socialdemokratiets støtte til.

Ove Jensen (FP):

Kristeligt folkeparti har i de år, de har været i folketinget, med en enkelt undtagelse stemt for alle de samfundsskadelige forlig, der har ført landet så langt ud i økonomisk uføre. Kristeligt folkeparti er derfor direkte medansvarlig for, at landet nu står på fallitens rand, at arbejdsløsheden vokser, og at virksomheder lukkes.

Kristeligt folkeparti er også medansvarlig for de sidste års lovgivning, der har medført stigende omkostninger, høj rente og restriktioner på næsten alle områder, således at det i

[Ove Jensen]

dag er ved at være umuligt at drive en virksomhed her i landet.

Når kristeligt folkeparti kommer med et forslag til folketingsbeslutning om udarbejdelse af en tiårsplan for økonomisk genrejsning, kan man komme stærkt i tvivl om, hvad det er, kristeligt folkeparti ønsker at opnå. Ønsker kristeligt folkeparti med dette forslag at opnå syndsforladelse for tidligere tiders synder, eller er forslaget et udtryk for politisk hykleri af højeste karat? Hvad er egentlig meningen med forslaget?

Efter disse indledende bemærkninger vil jeg sige, at der i allerhøjeste grad er brug for en plan til økonomisk genrejsning, men det skal ikke, som kristeligt folkeparti foreslår, være en 10 års plan, men en plan, som virker hurtigt.

I forslaget opfordrer kristeligt folkeparti regeringen til at fremsætte en plan til økonomisk genrejsning. Nu er det jo sådan, at det, både denne regering og tidligere regeringer er mest kendt for, er planer om økonomiske nedture. Derfor er det simpelt hen spild af tid at opfordre denne regering til at udarbejde en plan om økonomisk genrejsning. Det er den simpelt hen ikke i stand til at gøre. Det viser den sidste lovpakke fra regeringen om forlængelse af overenskomsterne jo også ganske tydeligt.

Det største og det tredjestørste parti har altså ingen løsning på problemerne, men det har det næststørste parti, fremskridtspartiet. I november måned udarbejdede fremskridtspartiet Z-planen, der i ganske klare punkter ikke alene anviste den eneste rigtige løsning på overenskomstproblemet, men også det, som kristeligt folkeparti her efterlyser: en plan for økonomisk genrejsning og en plan, som virker hurtigt.

I slaget om overenskomsterne har lønmodtagerne krævet en forbedret realløn, arbejdsgiverne har sagt nej. Omkostningerne er for store, og derfor har de krævet, at lønudgifterne sættes ned. Begge parter har ret. Lønudgiften, det, virksomhederne skal udbetale, er for stor, og lønindtægten, det, som er tilbage i lønningsposen, når skattevæsenet har fået deres del, er for lille.

Fremskridtspartiet har i Z-planen løst dette problem til begge parter tilfredshed, nemlig en mindre lønudgift til virksomhederne og en større lønindtægt til lønmodtagerne. Det klarer vi ved offentlige besparelser og

ved en forhøjelse af den skattefrie bundgrænse.

Vi har helt konkret foreslået, at bruttolønnen skulle nedsættes med 5 pct., og at den skattefrie bundgrænse forhøjes til 34.000 kr. Det vil betyde en skattelettelse på 8.400 kr. for alle, der har en skattepligtig indkomst på over 34.000 kr. Fra de nævnte 8.400 skal der ved en lønindkomst på 100.000 kr. fratrækkes 5 pct., altså lønnedgangen, eller 5.000 kr. Skatten heraf er 2.600 kr., altså en lønnedgang på i alt 2.400 kr. Hvis man fratrækker det den forømtalte skattelettelse på de 8.400 kr., er der 6.000 kr. tilbage i reel lønfremgang eller 500 kr. pr. måned.

Det er altså en virkelig lønforhøjelse, samtidig med at lønudgiften og dermed priser og omkostninger kunne holdes nede. Herved ville det blive muligt at løse det reelle problem, vi står med, nemlig at kunne producere danske varer billigere, at kunne producere danske varer til en pris, så de kunne sælges i konkurrence med varer produceret i lande med et lavere omkostningsniveau.

Det er en sådan plan til økonomisk genrejsning, der er brug for; den ville sætte gang i produktionen, og arbejdsløshed og valutagæld ville i løbet af ganske kort tid være ukendte begreber her i landet.

Z-planen indeholder mange andre punkter; det her omtalte var kun et par enkelte. Kapitalvindingskatten skal afskaffes, folkepensionen skal forhøjes, miljøloven og miljøadministrationen skal ændres i beskæftigelsesvenlig retning. Det er forureningen, der skal bekæmpes, ikke arbejdspladser, der skal nedlægges. Det var en sådan lovpakke som her skitseret, der skulle vedtages i morgen; det ville løse problemerne.

Det, som regeringen får vedtaget i morgen, vil forværre problemerne.

Jens Peter Jensen (V):

Da venstres ordfører i denne sag, hr. Ellemann-Jensen, ikke kan være til stede, skal jeg gøre et par bemærkninger om venstres holdning til det foreliggende forslag.

Vi er helt enige med kristeligt folkeparti i, at hovedopgaven for den økonomiske politik i de kommende ti år er at afvikle betalingsbalancens underskud, begynde en tilbagebetaling af udlandsgælden og genoprette beskæftigelsen. Men en egentlig tiårsplan fin-

[Jens Peter Jensen]

der vi ikke hensigtsmæssig; der ville i det højeste blive tale om regneeksempler som dem, vi allerede arbejder med på forskellige niveauer. Kristeligt folkepartis egne økoplener har da også overvejende bygget på regneeksempler fremfor på egentlige planer.

Jeg skal i øvrigt henvise til økonomiministerens bemærkninger til forslaget og til slut næsten bevæget udtale, at det gør et stort indtryk på mig, når fremskridtspartiets ordfører den ene gang efter den anden altid har de helt rigtige, de eneste rigtige, løsninger på hvad som helst. Ja, jeg føler næsten, at menneskeslægten har toppet med fremskridtspartiet.

Kjelgaard (KF):

Soliman i Oehlenschlägers »Aladdin« fra 1805 siger:

»Det er nok at vide hvad. Kun dåren spørger altid om hvordan.«

Det er selvfølgelig ikke for at drage sammenligninger med forslagsstillerne på nogen måde, men hvis denne bemærkning er rigtig, er der egentlig ikke så forfærdelig meget at forhandle om, for kristeligt folkeparti siger selv i beslutningsforslaget, hvad det drejer sig om, nemlig afvikling af betalingsbalanceunderskuddet, tilbagebetaling af udlandsgælden og genindførelse af fuld beskæftigelse over en periode på 10 år. Hvordan, må tiden eller regeringen vise, hvis den kan.

Jeg er enig med forslagsstillerne i, at det ville være rart at have en køreplan for den økonomiske udvikling 10 år frem i tiden, men hvordan skal den se ud? Hvis vi ser 10 år tilbage, kan vi konstatere, at den danske befolkning er vokset fra ca. 4.853.000 til 5,1 mill., og at der er antalsmæssigt nogenlunde ligestilling mellem kønnene. Det er en stigning på 3 pct.

Vi kan også konstatere, at der for 10 år siden var ca. 719.000 elever inden for undervisningsvæsenet. 10 år senere var tallet ca. 865.000. Det er en stigning på 20 pct.

I 1968 havde den samlede industri en omsætning på 45,5 mia kr., i 1977 var omsætningen 132½ mia kr., en stigning på ca. 190 pct.

Landbruget beskæftigede for 10 år siden ca. 188.000 personer, i 1977 var tallet skrumpet ind til ca. 121.000. Det er et fald på 35 pct.

I 1967 var statens gæld på ca. 3,9 mia kr. I 1977 var den steget til 21 mia kr. Det er en stigning på ca. 450 pct.

Fra 1967 til 1977 steg vores energiforbrug med ca. 30 pct. I 1967 var der ca. 650.000 pensionister. I 1977 var tallet 812.000; en stigning på 25 pct.

Jeg indrømmer, at det er nogle spredte eksempler af vidt forskellig karakter, men jeg nævner dem for at illustrere, hvor svært det er at finde bare en lille smule, der kan give en strømpil om den fremtidige udvikling. Vil industriens omsætning også i de næste ti år stige med 190 pct.? Vil pensionisternes antal stige med 25 pct.? Vil statens gæld få lov at stige med 450 pct. i den kommende 10 års periode osv.?

Der er mange løse ender, og der er mange, der allerede har forsøgt at kortlægge den fremtidige udvikling, at sige »hvordan«. Vi har set PP I, PP II, en Hudsonrapport, OECD arbejder med problemerne, og mange andre gør det, men næsten ligeegyldigt hvad man har forsøgt, afviger den faktiske udvikling fra prognoserne.

Det skyldes selvfølgelig mange ting, men så vidt jeg kan se, er der ikke ret meget andet end to ting at gøre inden for landets grænser. Vi får en masse påvirkninger også i de kommende ti år udefra, men den ene ting, vi selv kan gøre, er en kraftig stimulering af dansk produktion, så det igen kan betale sig at arbejde. Den anden er en kraftig reduktion af de offentlige udgifter, sådan at vi kan få skatterne ned, så det igen kan betale sig at arbejde.

Det nytter ikke noget, at vi fortsætter med at øge vor levestandard, hvis der ikke er produktionsmæssig dækning for udgifterne, og det nytter ikke noget, at vi fortsætter med at øge produktionens omkostninger, når vi ikke er konkurrencedygtige. For kun ved at producere og sælge flere varer i konkurrence med udlandet kan virksomhederne skabe nye arbejdspladser og derved få de ledige i arbejde igen.

Kort sagt, det, det drejer sig om, er at få skabt et betydelig mere erhvervsvenligt klima og få pålagt det offentlige en betydelig stærkere økonomisk selvdisciplin.

Det vil vi gerne medvirke til, men det kræver en handlekraftig regering, der kan gennemføre lovforslag, der løser problemer i stedet for, som vi i disse dage arbejder med,

[Kjelgaard]

at gennemføre en række lovforslag, der økonomisk set gør ondt værre. En ny tiårsplan vil, så vidt jeg kan se, ikke løse nogen problemer. Den vil skabe forvirring, og vi kan ikke medvirke til den.

Melchior (CD):

Det skortede ikke på sympati, da jeg første gang gjorde mig bekendt med teksten til det foreliggende forslag til folketingsbeslutning, men desværre havde jeg ikke rigtig noget at have den i. Jeg måtte komme til den erkendelse, som det også blev nævnt nu af hr. Kjelgaard, at jeg på mine hylder har nogle meget tykke værker, der hedder PP I og PP II, som jeg har bladet i en gang imellem. Jeg tror, det er meget få mennesker i dette land, der nogen sinde har læst dem i deres helhed. De citeres aldrig mere; det er adskillige år siden, der er blevet henvist til dem. Der var nedlagt et stort arbejde af meget dygtige og kompetente personer. Det førte ikke til noget. Det er ikke de personers fejl, og det er ikke arbejdets fejl, men det skyldes opgavens umulighed.

Den opgave, kristeligt folkeparti her vil stille, ligger lidt i tiden. Det er moderne med rullende budgetter. Man vil gerne være langsigtet, og vi har ikke bare nutidshistorikere, vi har også fremtidsforskere, og deres arbejde består jo meget tit i at forlænge de allerede kendte linjer, og derfor må det altid gå galt.

Det vil også gå galt, når man vil føre et samfund efter forretningsmæssige principper. I forretningslivet kan man opstille beslutningstræer og alternative planer, og man kan, om jeg så må sige, så kynisk og køligt som muligt vælge den plan, som har størst sandsynlighed for at lykkes, men på den måde kan man ikke føre et samfund. Et samfund er ikke en forretning, et samfund er snarere en familie. Der indgår så mange emotionelle ting deri, at man alene af den grund ikke kan benytte disse beslutningsværktøjer, som man kan i en hær eller i en forretningsorganisation.

Socialminister Erling Jensen sagde engang – jeg tror, han var handelsminister på det tidspunkt – at i politik findes den bedste, den rigtige løsning ikke. Der findes kun den løsning, som kan opnå flertal, og den såkaldt bedste eller rigtige løsning er, i det øjeblik

den er faldet ved en afstemning, kun af historisk interesse. Jeg tror, det er rigtige ord.

Det vil kræve en stabilitet i det politiske liv, som ikke kendetegner dansk politisk liv, hvis man skulle lave planer på så lang sigt. Man kunne ønske sig, at vi engang efter et kommende folketingsvalg fik en koalition – det behøver for min skyld ikke være en flertalsregering – eller en aftale mellem partier, som besluttede for den 4 års periode, som valget jo kunne gælde for, at føre en politik med visse hovedhensigter. En sådan plan måtte jo også justeres år for år eller halvår for halvår, efterhånden som de mange ubekendte tal i planen ville blive udfyldt, for manges vedkommende med størrelser, hvis udseende vi ikke har indflydelse på. Det er beklageligt, at de gode intentioner bag forslaget temmelig sikkert ikke kan føre til andet end en meget hurtig udvalgsbehandling.

Derimod kunne jeg tænke mig i udvalget at stille det spørgsmål til økonomiministeren, om man kunne bevæge eksperter inden for vort universitet og/eller handelshøjskole til at bistå embedsmændene i vore økonomiske ministerier med at opstille nogle modeller, som kunne tjene til en eller anden form for eksperimentering; andet tror jeg ikke på er muligt.

Ole Olsen (SF):

Jeg vil meget gerne tillægge kristeligt folkeparti de bedst mulige motiver for at fremsætte det foreliggende forslag til folketingsbeslutning. På trods af det må jeg nok sige, at jeg synes, at økonomiministeren klædte forslaget og kristeligt folkeparti af til skindet. Økonomiministeren var skeptisk over for de langsigtede planer, som ligger i forslaget. Det er en usikkerhed, som vi vel alle sammen kan dele, og som bogstavelig talt gælder alle de planer, man kan lægge for et så langt tidsrum.

Hr. Robert Pedersen sagde heroppefra, at det var ironisk, at det mest planøkonomiske forslag, man har set i dette folketing, kommer fra kristeligt folkeparti. Den ironi kan jeg da ganske dele. Jeg ved egentlig talt ikke, hvad kristeligt folkeparti mener, om de med en sådan planlægning her vil erstatte markedsmekanismen med en plan. Det bliver vældig interessant at høre noget herom fra kristeligt folkeparti.

[Ole Olsen]

Nu er der blevet sagt noget om, at det var deres eget program, de ville have ført 10 år frem i tiden, men jeg må sige, at det ikke er det, kristeligt folkeparti beder om. De er jo på en måde meget ydmyge og siger, at de vil gerne have regeringen til at komme med en eller anden plan. Vi små mennesker er altså bange og beder en eller anden komme og holde os i hånden.

På dette tidspunkt af en debat plejer de fleste partier at komme med deres program. Det er sådan set ligegyldigt, om man tager udgangspunkt i kapitalimport, arbejdsløshed, rentepolitik, eller hvad det nu er, for det er gennemgående det samme, man kan høre heroppefra. Det skulle såmænd ikke undre mig, om det også bliver det samme i dag – det eneste, der kan hindre det, er vel, at folk på denne tid af dagen gerne vil se at blive færdige, da vi endnu mangler et par forslag.

Der blev sagt et par ord om PP I og II, om, at det var lidt mærkeligt at se specielt på PP II, hvor der fandtes mange seriøse beregninger. Intet er jo gået mere galt næsten nogen sinde end med PP II. Det kunne selvfølgelig også være ganske interessant at få lavet en plan nu, om ikke for andet, så for om 10 år at se, hvordan det egentlig er gået. Det bliver let en ret akademisk opgave, man påtager sig ved at lave sådan en plan. Ved PP II brugte man det, man kalder neutral extrapolation, og det vil sige, at man forudsætter, at alle faktorerne faktisk er uændrede. Man forlænger nogle tendenser, der allerede eksisterer, og finder ud af, hvad det vil give. Nu var der adskillige af os, der allerede dengang sagde, at det var en umulig opgave, fordi disse forskellige tendenser ikke uden videre kunne forlænges.

Det, jeg nok mener at debatten mest burde dreje sig om – måske oven i købet i kristeligt folkepartis ånd – er, om vi skal stole på markedsmekanismen fremover, eller om og i hvor høj grad vi vil erstatte den med planlægning. Jeg er bange for, det nok ikke bliver det, der bliver debatteret i dag, men jeg vil sige, at jeg er ked af, at det ikke bliver det.

Freddy Madsen (DKP):

Det er måske lidt svært at finde ud af, hvad det er, kristeligt folkeparti vil med dette forslag, men så vidt jeg har forstået, bygger det på de planer, som kristeligt folkeparti

selv har lagt frem i tidens løb. Derfor synes jeg heller ikke, jeg kan gøre noget bedre end at citere det, der først blev sagt om kristeligt folkepartis planer, og som senere er gået over i historien og citeret i en lang række dagblade. Jeg skal citere fra Folketingstidende 1976–77, 1. samling sp. 193 fra den 20. oktober 1976, hvad vort partis daværende formand, Knud Jespersen, sagde om kristeligt folkepartis planer. Han sagde:

»Endvidere, når man taler om lønstop, bliver jeg altså nødsaget til at gøre nogle bemærkninger også til hr. Jens Møller. Så vidt jeg noterede i farten, har hr. Jens Møller på det kristelige folkepartis vegne fremlagt en plan. Det skulle være en Q-plan – jeg er lige ved at tro, at den vil gå over i historien som en kuk-kukplan. Denne kuk-kukplan indeholder forskellige mærkværdigheder.

I kuk-kukplanen siger man, at man skal give bøde for at give, kræve og modtage ikke-godkendte lønforhøjelser. Nu ved jeg jo godt fra mine ungdomsstudier af Bibelen, at hvis man bare tror tilstrækkeligt, så kan man gå på vandet. Jeg ser, at fru Inge Krogh nikker; jeg går ud fra, at fru Inge Krogh ikke har prøvet det, så havde hun nok ikke været i salen i dag.

Denne kuk-kukplan er jo i virkeligheden en provokation. Den indeholder ikke noget, der minder om næstekærlighed. Den er i virkeligheden et frygteligt angreb på de dårligst stillede, for i kuk-kukplanen er der ikke talt noget om løn og honorarer til bankerne. I løn og honorar i de 19 største danske banker – også til orientering for fru Inge Krogh og andre, der har forbindelse med kræfter uden for dette hus – udbetaler man 39,2 mill. kr. Ja men så vidt jeg ved, er det store forbillede – ikke for kuk-kukplanen, men for kristeligt folkeparti – Vorherre, og han sagde: lad de fattige komme til mig. Og jeg vil sige til de fattige: arme stakler! Hvis I skal overlades til de kristnes retfærdighed, så kommer man højre og bag om hr. Glistrup, og det kræver en hel del. Det er meget rart at vide, hvor man har det kristelige folkeparti. Når man tror på et bedre liv senere hen og gør alt for at ødelægge og fordærve dette liv nu, ja, så skal det jo nok blive godt.«

Jeg har villet citere dette ved denne lejlighed, fordi jeg tror, det stadig væk har gyldighed for kristeligt folkepartis intentioner. I øvrigt kan man læse det i den bog, som om

[Freddy Madsen]

kort tid udkommer i anledning af Knud Jepsens fødselsdag.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg er en hund efter, at regering og folketing skal have forbedret deres beslutningsgrundlag. Noget kan gøres på dette område, og noget har været forsøgt med investeringsredegørelser, P-plan I og P-plan II og andet. Jeg deler egentlig ikke den opfattelse, at det er unyttigt at foretage den slags. Specielt P-plan II kom ud for den hårde skæbne at blive overhalet af begivenhederne, næsten samtidig med at den kom til verden. Så vidt jeg husker, kom den frem lige netop på det tidspunkt, da stigninger i olie- og råvarepriser kom til at kuldkaste mange forventninger til den økonomiske udvikling.

Det er en skæbne, der ofte vil overgå mere langsigtede redegørelser, men af den grund er de ikke nyttige, og vi bør selvfølgelig i den offentlige administration og især i de centrale organer i budgetministeriet forsøge at skaffe os så godt et overblik som muligt over sandsynlige fremtidige udviklingsmuligheder under forudsætning af den ene eller den anden handle måde. Og EDB-modeller giver jo nye instrumenter, man ikke før har haft, til at kunne, skal vi sige få et vist overblik over konsekvenserne af vore handle måder.

Derimod kan jeg altså ikke støtte det forslag, som her foreligger. Det er jo meget løst udformet og giver ikke nogen som helst antydning af, i hvilken retning man skal kunne gå, og jeg tror ikke på, at det er muligt at opstille en politisk plan for ti år, som har nogen mulighed for at påvirke den politiske debat til det bedre. Jeg mener ikke, at forslaget, som det her foreligger, skal nyde fremme.

Ib Christensen (DR):

Der er det rigtige i bemærkningerne til kristeligt folkepartis forslag, at de lappeløsninger, vi har kendt de senere år, de hyppige kriseforlig og den siksakpolitik, som de har været udtryk for, hverken gennem deres hyppighed eller gennem deres indhold skaber tryghed og heller ikke en rolig økonomisk og politisk udvikling eller styr på tingene. Derfor kan man godt sige, at det er logisk, hvis folketinget ville vedtage en, sådan langvarig

plan, og at man så vel at mærke rettede sig efter den.

Men der er jo den mangel ved dette forslag, at det ikke indeholder nogen dessiner om, hvordan man skal nå disse udmærkede mål med at afvikle betalingsbalanceunderskud, tilbagebetale udlandsgæld eller genoprette beskæftigelsen. Der er altså ingen dessiner i det, og det kunne man jo med rimelighed forvente af et sådant forslag.

Men når der ikke er det, er det måske, fordi kristeligt folkeparti ønsker at have en plan med alternative forudsætninger, hvad de også skriver i deres forslag. Det burde jo også være en selvfølge, når vi ser på, hvordan udviklingen omkring os påvirker os og ændrer vores betingelser.

Men det, der kunne være brug for i folketinget, var jo da i hvert fald at have nogle planer at vælge imellem. Der er nok ønske om en plan, der opererer med forskellige alternative forudsætninger, men ikke et forslag om, at der udarbejdes konkret udformede alternative planer, som tinget så kunne tage stilling til. Det havde ellers været det rigtige. Når man ikke selv fra kristeligt folkepartis side i dette forslag kommer med en plan, men blot henviser til sin egen plan, kunne man da i hvert fald angive ønskeligheden af, at der blev udarbejdet alternative planer, som tinget kunne tage stilling til. Det er ofte vores handicap her i tinget, at vi må tage forslagene på de præmisser, der hovedsagelig ligger for administrationen.

Derfor synes jeg ærlig talt ikke, at dette forslag er synderlig godt, værdifuldt eller givende. Vi vil ikke modsætte os det, men det kommer vel formentlig heller ingen vegne. Det eneste, jeg altså kan erklære mig enig i, er det ønskelige i, at man vedtog at nå frem til i hvert fald at drøfte nogle udbyggede alternative planer for samfundsudviklingen; det kunne godt gavne den politiske beslutningsproces.

Wilhelm (VS):

Kukuk.

Fjerde næstformand (Melchior):

Jeg forstod ikke, det var en tale, men det forstår jeg nu.

Honoré (KrF):

[Honoré]

Jeg går i og for sig ud fra to principper i denne sag. Det første princip er, at målsætningen for regeringens og folketingets økonomiske politik ikke længe bør være mindre småreparationer, men en virkelig økonomisk genrejsning, hvorved jeg forstår overskud på betalingsbalancen, en afvikling af udlandsgælden og genoprettelse af beskæftigelsen. Det er det ene. Det andet er, at hvis målet for den økonomiske politik er økonomisk genrejsning – det kan man jo altså diskutere om det skal være for regeringens økonomiske politik – så er to eller tre år for kort en planlægningsperiode. Jeg mener, at ti år vil være en egnet planlægningsperiode til virkeliggørelse af den målsætning, som vi har nævnt i vores forslag.

Jeg tror, vi alle sammen føler det dybt utilfredsstillende, sådan som folketinget og regeringen har arbejdet i de forløbne år, hvor hver regering er kommet med nogle forslag om, at nu skulle vi have en økonomisk stabilisering, og nu skulle vi nedskære betalingsbalanceunderskuddet, og nu skulle vi ved forskellige foranstaltninger skaffe nogle flere mennesker i arbejde. Det har været en for lidt ambitiøs politik, og den har altså ikke kunnet mobilisere tilstrækkelig politisk nytænkning og viljestyrke. Derfor har det faktisk i disse år været så utilfredsstillende med de resultater, der er opnået. Jeg synes, vi må erkende, det ikke kan blive ved med at gå, som det har gjort indtil nu, med disse korte planer, som er ganske perspektivløse.

Hvad skal man så gøre? I forbindelse med augustforlig I, der talte om, at man i løbet af få år skulle have overskud på betalingsbalancen, afvikle gælden og genskabe den fulde beskæftigelse – det var en målsætning – fremlagde vi et forslag til, hvordan vi mente det kunne gøres over en 10-årig periode, vores Økoplan Q. Hovedmidlet i denne plan var som bekendt en stram og effektiv indkomspolitik. Det, vi gør i dag, er jo ikke, at vi foreslår denne plan ophøjet til en regeringsplan. Jeg sagde bare, at sådan kunne vi foreslå den udformet, men selvfølgelig er der da alternative muligheder. Vi vil gerne se regeringen komme med en sådan plan; ikke bare med nogle regneeksempler, men med noget, som regeringen i og for sig selv engagerer sig i.

Nu siger man: er planlægning overhovedet mulig, er der ikke så mange faktorer, som vi

ikke er herre over, som umuliggør en planlægning? Vi må konstatere trods alt, at planlægning, ikke blot over en kort årrække, men også over en længere periode, er blevet en kendsgerning i vort nuværende blandingsøkonomiske samfund. Vi har planlægning på en lang række enkeltområder inden for det offentlige. Vi har en regionplanlægning fra 1970 til 1985, vi har en varmeplan frem til 1985, vi har en energiplan, vi har U 90, vi har socialstyrelsens udviklingsplaner. Nævnes må også planredegørelsen om de offentlige investeringer fra 1978 til 1990. Og så fik vi jo PP II til afløsning af PP I, der tegnede en fremskrivning af udviklingen inden for det offentlige, men også inden for de forskellige områder af det private erhvervsliv, fra 1972 til 1987, hvis jeg husker ret. Det vil sige, at det faktisk er indgået som noget, man ikke kommer uden om i dag, en planlægning også over en længere årrække.

PP II var til drøftelse her i folketinget den 2. maj 1974, uden at man i og for sig kunne sige, at der kom noget ud af det. Der var nogle politiske holdningstilkendegivelser, men der kom ikke rigtig noget ud af det. Jeg mener i og for sig, at man burde benytte dette forarbejde, der er gjort dengang i PP II, til, at regeringen udformede et bud på en 10-årig plan for den samlede økonomiske politik, både inden for det offentlige og for de områder, hvor det offentlige har indflydelse på den øvrige del af samfundsokonomien. Man kunne sige, der er en udfordring til os – altså nogle væsentlige problemstillinger, som en sådan plan kunne arbejde med – i Hudsonrapporten, »Danmark i Europa 1990«. Der har vi i og for sig noget, der går 10 år frem, regnet fra i dag. Der er her også fremdraget nogle meget væsentlige spørgsmål, som man måtte tage stilling til: indkomsterne, indkomstudviklingen, forholdet mellem den offentlige og den private sektor – hvor meget skulle det offentlige udvikle sig? – velfærdssamfundet osv. Jeg vil i og for sig mene, at de problemstillinger kunne være meget væsentlige for udarbejdelse af en sådan regeringsplan.

Det er da svært at lave en sådan plan, det har en del ordførere været inde på. Det er meget svært, der er mange faktorer, som kommer til os udefra, og der er også indre udviklingsforløb, som det er svært at forudsige, men dette, at opgaven er stor, synes jeg

[Honoré]

ikke er en begrundelse for ikke at tage den op. Jeg tror, at netop en så stor udfordring er nødvendig for folketinget og også for enhver regering. Jo længere vi udsætter dette, jo sværere bliver det at løse den økonomiske hovedopgave. Kun ved at tage en så stor opgave op, tror jeg, får vi en tilstrækkelig modig, en tilstrækkelig ambitiøs og måske også en tilstrækkelig stærk regering.

Det kan ikke lade sig gøre, tror jeg, at få en stærk og modig regering, hvis målsætningen blot er at reducere arbejdsløsheden med 25.000 eller 50.000, at nedskære betalingsbalanceunderskuddet med 1 mia. kr. eller 2 mia. kr. Det kommer der ikke noget særligt ud af, for set i et længere tidsperspektiv er det i og for sig bare at fortsætte den økonomiske nedtur at køre med en sådan politik, den kan ikke samle en tilstrækkelig stor politisk tilslutning, og den kan slet ikke få befolkningen til at acceptere økonomiske ofre, fordi befolkningen ved, at det fører ingen steder hen.

Jeg tror, at den politik, vi har arbejdet med i den tid, kristeligt folkeparti har været herinde, karakteriseret af forlig, hvis planlægningsperiode kun var nogle år, har demoraliseret folketinget og har demoraliseret befolkningen, og denne demoralisering fortsætter og bliver endnu større, hvis vi kører videre som hidtil.

Jeg har desværre ikke tid til at komme ind på de indlæg, der kom, fordi jeg fandt det nødvendigt yderligere at begrunde vores forslag.

Jeg mener til sidst at måtte sige, at det er jo os selv, der har til opgave at styre udviklingen den rette vej og ikke bare lade udviklingen køre videre med os. Det er folketingets, det er regeringens opgave. Vi kan ikke nøjes med at vente på, at der skal komme en løsning fra udlandet. Gør vi ikke virkelig noget alvorligt ved det i disse år, så tror jeg, at vi i løbet af 1980'erne, måske den første halvdel af 1980'erne, vil komme ud for en virkelig økonomisk katastrofe.

Af disse grunde tror jeg, det er meget nødvendigt med en tiårsplan for økonomisk genrejsning som den, vi her har foreslået.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Melchior):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det politisk-økonomiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Standardfradrag for ejerlejligheder og fradrag for udgifter til reparation, vedligeholdelse og energibesparende foranstaltninger [af Bollmann (CD) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 188. Fremsat 27/2 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Centrum-demokraternes lovforslag indeholder to ændringer af de gældende regler om fradrag vedrørende ejerboliger. For det første foreslås det, at der også skal gives standardfradrag til ejerlejligheder. Efter de gældende regler gives der standardfradrag til enfamilieshuse og tofamilieshuse, mens ejerlejligheder hverken har standardfradrag eller fradrag for de faktiske driftsudgifter.

Denne særlige regel for ejerlejligheder har været gældende siden realkreditforliget i 1969, hvor ejerlejligheder blev inddraget under reglerne om procentvis beregnet lejeværdi.

Hvis man i den nuværende situation indfører standardfradrag for ejerlejligheder, vil det medføre et provenutab i 1979 på omkring 80 mill. kr. Regeringen kan af den grund ikke gå ind for forslaget.

Centrum-demokraternes lovforslag rummer endvidere visse ændringer i reglerne om fradrag for faktiske udgifter til vedligeholdelse og energibesparende foranstaltninger. Det foreslås således, at man for helårsboliger i en- og tofamilieshuse, ejerlejligheder og stue-